

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 394/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom PhD., Tichá 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby západ v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS:SKIS-408/OISZ-V-2014 a postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 4/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na rešpektovanie jeho súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby západ (ďalej len „ministerstvo vnútra“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS:SKIS-408/OISZ-V-2014 (ďalej len „konanie ministerstva vnútra“) a postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 4/2016 (ďalej aj „konanie okresného súdu“).

Sťažovateľ v petite sťažnosti, ktorým je ústavný súd v zmysle § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný, označil napadnuté konanie pred okresným súdom ako sp. zn. 4 T 6/2016. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľ je obžalovaný v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 T 4/2016. Uvedený nedostatok považoval ústavný súd za zrejmú chybu v písaní.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je od 22. decembra 2014 trestne stíhaný na základe uznesenia ministerstva vnútra sp. zn. ČVS:SKIS-408/OISZ-V-2014 z 22. decembra 2014, ktoré bolo podľa jeho názoru vydané nezákonným, neoprávneným a neústavným štátnym orgánom Slovenskej republiky – konkrétne „odborom inšpekčnej

služby západ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky“. V tejto súvislosti uvádza, že „inšpekčná služba bola bez zákonného zmocnenia vyčlenená z organizačnej štruktúry Policajného zboru... Preto, podľa môjho názoru, je až druhoradá sa zaoberať otázkou, či vyšetrovateľ inšpekčnej služby je orgánom činným v trestnom konaní alebo nie. Vo vzťahu k nastolenej otázke nezákonnosti štátneho orgánu (inšpekčnej služby) je bezvýznamné sa zaoberať otázkou, či policajti inšpekčnej služby boli zákonom predpísaným spôsobom určení za vyšetrovateľov Policajného zboru... Z logiky veci vyplýva, že nelegitímny a neústavný štátny orgán nemôže mať zákonných vyšetrovateľov. Pri nelegitímnom a nezákonnom štátnom orgáne sa nemožno zaoberať otázkou nezávislosti. Tieto otázky by pripadali do úvahy len vtedy, ak by ústavný súd rozhodol, že inšpekčná služba Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je legitímnym a ústavným štátnym orgánom... ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 171/1993 Z. z. nemožno vyložiť ani tak, že o riadení určitej služby v rámci Policajného zboru rozhodne podpredseda vlády a minister vnútra Slovenskej republiky tak, že ju bude riadiť on... Výklad, že citované ustanovenie umožňuje podpredsedovi vlády a ministrovi vnútra Slovenskej republiky vyňať z organizačnej štruktúry Policajného zboru vyšetrovací orgán (inšpekčnú službu) považujem za extrémne nenáležitý, svojvoľný, teda nezákonný.“. Odmietá pritom právny výklad vyplývajúci z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 42/2015 z 2. júla 2015, ktoré však nebolo vydané v sťažovateľovej trestnej veci, ako aj zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 62/2015 z 29. septembra 2015, pričom sa, naopak, dovoľáva aplikácie právnych názorov uvedených v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 1/2015 z 29. mája 2015.

Vo vzťahu k napadnutému postupu okresného súdu sťažovateľ uvádza, že okresný súd jeho „žiadosti o podanie návrhu na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky k námietke nezákonnosti a neústavnosti štátneho orgánu Slovenskej republiky - inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 04.02.2016 nevyhovel, resp. odmietol sa s ňou zaoberať (denegatio iustitiae) a ani sa neobrátil v tejto veci na ústavný súd. Navyše o výsledku vybavenia mojej žiadosti, ma písomne neupovedomil,

napriek tomu, že som o to výslovne žiadal. Na hlavnom pojednávaní iba uviedol, že sa s mojou námietkou uplatnenou v písomnej žiadosti nebude zaoberať.

V sťažnosti adresovanej Okresnému súdu Trenčín som v podstate uviedol, že v mojom prípade bolo tajné sledovanie (najmä tzv. telefonické odposluchy) realizované a vyšetrovanie vedené nezákonnou a neústavnou inšpekčnou službou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, a vyšetrovaním a tajným sledovaním došlo k priamemu a bezprostrednému zásahu do mojich základných práv a slobôd garantovaných najmä ústavou a dohovorom, obraciam sa na súd I. stupňa, aby podal návrh na začatie konania pred ústavným súdom na riešenie mnou namietaného nezákonného a neústavného štátneho orgánu Slovenskej republiky - inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súlade s obsahom tejto žiadosti.“.

Na základe uvedených skutočností navrhuje sťažovateľ ústavnému súdu, aby vo veci vydal rozhodnutie, v ktorom vysloví:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy; čl. 50 ods. 3 ústavy; čl. 6 ods. 1, ods. 3, čl. 8 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 dohovoru v trestnom konaní vedenom odborom inšpekčnej služby západ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky... sp. zn. ČVS:SKIS-408/OISZ-V-2014 z dôvodu, že trestné stíhanie proti sťažovateľovi začal, viedol a skončil nezákonný a neústavný štátny orgán, porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy; čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1, ods. 3, čl. 8 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 dohovoru bolo porušené, pretože prípravné konanie (tzv. policajné vyšetrovanie) ako konanie predchádzajúce konaniu na Okresnom súde Trenčín sp. zn. 4T 6/2016 proti sťažovateľovi začal, viedol a skončil nezákonný a neústavný štátny orgán - odbor inšpekčnej služby západ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky... a s touto závažnou námietkou sa Okresný súd Trenčín odmietol zaoberať.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 100 000 €..., ktoré sú povinní Okresný súd Trenčín a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľovi a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

4. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb namietajúcich porušenie základných práv a slobôd v prípadoch, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd, resp. iný orgán verejnej moci. Pokiaľ pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospeje ústavný súd k čiastkovému záveru, že ochrany označeného základného práva alebo slobody, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, je možné sa domôcť prostredníctvom dostupných a účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným orgánom verejnej moci, sťažnosť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie odmietne (napr. I. ÚS 103/02). V konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením

základného práva alebo slobody sťažovateľa prislúcha len za predpokladu, že právna úprava sťažovateľovi neposkytuje inú účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99).

Ústavný súd opakovane pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, II. ÚS 31/09).

Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že trestná vec sťažovateľa sa nachádza v štádiu prebiehajúceho prvostupňového konania, v rámci ktorého okresný súd ešte o meritórnej otázke trestného obvinenia nerozhodol. Z uvedeného je teda zrejmé, že v danom prípade existuje iný súd predpokladaný čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý má právomoc skúmať (a prípadne aj uznať) porušenia sťažovateľom označených práv, a tým zjednať nápravu ním tvrdeného porušenia (aj námietkou sťažovateľa týkajúcou sa zákonnosti použitia informačno-technických prostriedkov).

Čo sa týka sťažovateľových tvrdení, že v jeho trestnej veci vykonával prípravné konania nezákonný a neústavný štátny orgán, a preto podal okresnému súdu „*žiadosť o podanie návrhu na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky k námietke nezákonnosti a neústavnosti štátneho orgánu Slovenskej republiky – inšpekcie služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky*“, ktorou sa okresný súd podľa sťažovateľa odmietol zaoberať a „*ani sa neobrátil v tejto veci na ústavný súd*“, ústavný súd poukazuje na to, že všeobecný súd nie je povinný (na základe návrhu účastníka konania) predložiť ústavnému súdu takýto návrh na začatie konania podľa čl. 144 ods. 2 ústavy. Všeobecný súd tak v zmysle tohto článku ústavy postupuje len vtedy, ak on sám dospeje k názoru o existencii rozporu, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému

zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 ústavy alebo zákonu. Na túto formuláciu ústavy nadväzuje § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až e) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily... (presvedčenie o nesúlade), môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania. Potreba takéhoto postupu preto nie je podľa názoru ústavného súdu daná v prípade, ak o ústavnosti zákona má pochybnosti účastník, nie však prejednávajúci všeobecný súd (pozri PL. ÚS 20/06).

Uvedenému prisvedčuje aj názoru ústavného súdu vyslovený v jeho uznesení sp. zn. III. ÚS 99/08 z 1. apríla 2008, v ktorom sa uvádza: „... vychádzajúc z čl. 125 a čl. 144 ods. 2 ústavy, § 37 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd pripomína, že na základe návrhu všeobecného súdu má jedine on právomoc konať o súlade právnych predpisov. O danej problematike nemá právomoc konať všeobecný súd, ale práve jemu prináleží iniciovať konanie, ak nastane situácia, ktorú predpokladá § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Pochybnosť o tom, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, musí mať konajúci súd. Na podanie návrhu ústavnému súdu za účelom začatia konania o súlade právnych predpisov nemá vplyv skutočnosť, že takúto pochybnosť prejavil účastník konania. Predloženie návrhu na preskúmanie súladu právneho predpisu s ústavou alebo medzinárodnými dohovormi je teda činnosť súdu, ktorý návrh podáva, a predseda senátu, ktorý návrh predložil, musel prijať osobné (vnútorné) presvedčenie, že je nutné takýto návrh predložiť ústavnému súdu. Ide teda o osobné presvedčenie sudcu, a nie presvedčenie účastníka konania, ktorému by predseda senátu „robil poštára“ s ústavným súdom. Je nepochybné, že len ústavnému súdu prináleží vysloviť právny záver o tom, z akého dôvodu je ten či onen zákon v rozpore s ústavou, ústavným zákonom či medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.“

Pokiaľ sťažovateľ chcel svojou sťažnosťou iniciovať konanie o súlade právnych predpisov, ústavný súd pripomína, že podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy má síce právomoc

v osobitnom konaní rozhodovať aj o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, avšak ústavná a zákonná úprava v konaní pred ústavným súdom koncipuje toto konanie ako osobitné konanie a nepripúšťa možnosť, aby sa uskutočnilo ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom (teda ani v rámci konania o sťažnosti). Z tohto dôvodu takéto sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, keďže ich zjavná neopodstatnenosť spočíva v rozpore medzi typom konania pred ústavným súdom, ktorý sťažovateľ zvolil, a obsahom sťažnosti (m. m. IV. ÚS 253/08, tiež II. ÚS 40/00, II. ÚS 19/01, IV. ÚS 446/2012). Na toto konanie je podľa čl. 131 ods. 1 ústavy daná právomoc pléna ústavného súdu a možno ho začať len na návrh aktívne procesne legitimovaných subjektov uvedených v čl. 130 ods. 1 písm. a) až písm. f) ústavy a v § 18 ods. 1 písm. a) až písm. f) zákona o ústavnom súde [týmito subjektmi sú najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“), prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, generálny prokurátor Slovenskej republiky a za splnenia ústavou ustanovených podmienok aj verejný ochranca práv]. Tento výpočet aktívne legitimovaných subjektov (medzi ktoré nie sú zaradené fyzické osoby – občania) je, ako už bolo uvedené, taxatívny a neumožňuje žiaden rozširujúci výklad. Sťažovateľ teda ani nie je oprávnený podať návrh na konanie o súlade právnych predpisov.

Z uvedeného vyplýva, že z argumentácie sťažovateľa nemožno podľa ústavného súdu vyvodiť existenciu takých dôvodov, pre ktoré by ústavný súd mohol predpokladať, že by v rámci trestného konania v jeho veci nebolo možné dosiahnuť účinnú ochranu ním označených práv. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podanú proti ministerstvu vnútra, ako aj okresnému súdu napriek sťažovateľom predloženej argumentácii odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

Ďalej ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa svojou sťažnosťou podanou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy domáhal vo svojej podstate aj konania o súlade právnych predpisov

podľa čl. 125 ústavy, a preto jeho sťažnosť v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2016